

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jany Prokopové a soudkyň JUDr. Marie Vazačové a JUDr. Vladimíry Zelenkové ve věci péče o

nezletilého: [redacted], narozen [redacted]
zastoupeného opatrovníkem městem Kaplice – OSPOD

syna
rodičů: [redacted], narozené [redacted]
bytem [redacted]
zastoupené advokátem Mgr. Janem Aulickým
sídlem Za Tiskárnou 327, 381 01 Český Krumlov

[redacted], narozen [redacted]
bytem [redacted]
zastoupeného advokátem JUDr. Jaroslavem Adamem
sídlem Roosveltova 37, 381 01 Český Krumlov

o návrhu matky na zvýšení výživného, o odvolání obou rodičů proti rozsudku Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 24. 1. 2017 č. j. 8 P 82/ 2012 – 122

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně **se mění** takto:

Rozsudek Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 2. 8. 2012, č. j. 8 P 82/ 2012 –34 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 11. 2012,

č. j. 6 Co 2696/ 2012 – 55, kterým byla naposledy stanovena vyživovací povinnost otce k nezletilému [redacted] částkou 3 000 Kč měsíčně, se mění tak, že počínaje dnem 1. 7. 2017 se výživné zvyšuje na částku 5 800 Kč měsíčně, kterou je otec povinen platit do každého patnáctého dne v měsíci předem k rukám matky.

Nedoplatek na výživném vzniklý zvýšením výživného za dobu od 1. 7. 2017 do 29. 3. 2018 ve výši 25 200 Kč je otec povinen zaplatit ve splátkách ve výši 1 000 Kč měsíčně spolu s běžným výživným k rukám matky pod ztrátou výhody splátek počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresní soud v Českém Krumlově zvýšil otcí výživné počínaje dnem 1. 9. 2017 z částky 3 000 Kč měsíčně na částku 7 000 Kč měsíčně, vyčíslil nedoplatek na výživném vzniklý za dobu od 1. 9. 2017 do 24. 11. 2017 v celkové výši 12 000 Kč, který otcí uložil zaplatit ve splátkách po 1 000 Kč spolu s běžným výživným k rukám matky pod ztrátou výhody splátek počínaje měsícem následujícím po právní moci rozsudku a o nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Okresní soud dospěl k závěru, že jsou důvody ke zvýšení výživného od 1. 9. 2017, neboť naposledy bylo výživné upravováno před 5 lety, a je tedy zřejmé, že jeho potřeby se zvýšily nejenom s postupujícím věkem, ale i s nástupem do základní školy. Současně se nezletilý za oboustranného souhlasu rodičů začal věnovat velice finančně náročnému koníčku, a to motokrosu. Okresní soud vyšel z příjmů otce 30 000 Kč měsíčně, a to za situace, kdy je schopen vynaložit za svůj zlovyk (kouření) částku 7 600 Kč měsíčně. Výživné otcí zvýšil od doby, kdy nezletilý nastoupil do třetí třídy základní školy a již se v té době věnoval své zálibě, s přihlédnutím ke skutečnosti, že otec se v rámci své samostatné výdělečné činnosti již natolik stabilizoval, že je schopen toto výživné hradit. Pokud matka navrhovala zvýšit výživné zpětně od 1. 9. 2015, soud jejím návrhu nevyhověl. Je sice nepochybné, že od této doby si nezletilý začal plnit povinnou školní docházku, nicméně v té době měl běžné potřeby svých vrstevníků. Otec v té době začal opětovně provozovat svoji samostatnou výdělečnou činnost, jeho příjmy byly nižší a soud je přesvědčen, že v této době doposud stanovené výživné bylo dostatečné jak k potřebám nezletilého, tak i možnostem otce. Nebyly zjištěny žádné závažné skutečnosti, které by matce v době, kdy nezletilý nastoupil k povinné školní docházce, bránily v tom, aby si návrh na zvýšení výživného podala. Otce navíc po celou dobu nepožádala ani o příspěvek na vyšší výdaje. Pokud by okresní soud přistoupil ke zvýšení výživného zpětně, v souladu s návrhem matky, došlo by ke vzniku vysokého nedoplatku na výživném, jehož existenci otec nezavinil. Nedoplatek by neměl přispět k vysokému zadlužení otce a jeho platební neschopnosti, neboť by to nebylo v zájmu nezletilého. V souvislosti se zvýšením výživného vyčíslil soud otcí nedoplatek na výživném, který mu uložil zaplatit ve splátkách po 1 000 Kč měsíčně.
2. Proti tomuto rozsudku se odvolali oba dva rodiče.
3. Matka v odvolání uvedla, že daňové příznán otce je zjevně zkreslené, pokud však je otec schopen vydávat za kouření částku v rozsahu tří krabiček denně, což při průměrné ceně cigaret 90 Kč činí částku vyšší, než uváděl okresní soud, tedy částku okolo 8 000 Kč měsíčně, pak je v jeho možnostech platit výživné ve výši 8 000 Kč měsíčně. Pokud okresní soud uzavřel, že nepřiznání výživného zpětně nepřichází v úvahu, z toho důvodu, že matka si mohla podat žádost dříve, pak stejně relevantní je shledávat vyjádření matky, že otcí též nebránilo nic přispívat na nezletilého dříve, neboť znal věk dítěte a objektivní skutečnost, že nástupem nezletilého do školy se zvyšují

jeho potřeby. K dalšímu zvýšení potřeb nezletilého došlo v souvislosti s nástupem do třetí třídy základní školy dnem 1. 9. 2017, ale rovněž od 1. 6. 2017 s ohledem na popsany koníček nezletilého, tj. motokros, který je velmi nákladný, navrhla, aby výživné na nezletilého bylo zvýšeno od 1. 9. 2015 na částku nejméně 5 500 Kč měsíčně a dále od 1. 6. 2017 na částku nejméně 8 000 Kč měsíčně.

4. Otec v odvolání namítal, že mu není zřejmé, z jakého důvodu matka uplatňuje vyšší výživné až nyní s velkou zpětností, pouhý odkaz na nástup nezletilého do školy není dostatečný. Je pak zřejmé, že po takto dlouhou dobu vyšší výživné ani nepotřebovala (resp. nezletilý), neboť jej neuplatňovala. Matka nikdy otce o zvýšení výživného nepožádala, nevyzvala jej, nepožádala otce ani o žádný příspěvek nad rámec výživného, žádné mimořádné náklady neuplatnila ani nevyúčtovala. Při ústním jednání dne 25. 10. 2017 matka jako změnu poměrů popisuje a impulzivně označuje okamžik, kdy se nezletilý začal věnovat motokrosu, když tímto se zvýšily náklady a proto se rozhodla návrh k soudu podat. Nezdůvodnila požadavek na zvýšení výživného od září 2015. Nejedná se o zájem či potřeby nezletilého dítěte, ale o majetkový prospěch matky. Matka navíc disponuje průměrným příjmem 1 445 Euro a dále popírá přídavky ve výši 178 Euro. Lze říci, že matka tak disponuje příjmy o mnoho vyššími než má otec, pakliže by se uvažovalo o navrhovaném zvýšení výživného, vznikl by otci od září 2015 nedoplatek téměř 200 000 Kč, pakliže by bylo výživné zvyšováno podle matkou opraveného návrhu při posledním jednání u soudu prvního stupně (od 1. 7. 2017, kdy se nezletilý začal věnovat motokrosu, na částku 10 000 Kč měsíčně), vznikl by nedoplatek téměř 100 000 Kč. Jedná se o poměrně vysoké částky, které by otce fakticky uvedly do dluhové situace, kdy není schopen takovou částku uhradit. Otec začal podnikat v červenci 2015, a lze těžko uvažovat, že na začátku podnikání, které je spíše spojeno s počátečními náklady, měl otec jakékoli zásadní příjmy, resp. zisk, který by odůvodňoval zvýšení výživného. Je na soudní praxi, aby se v individuálním případě se zpětným požadavkem vypořádala. O zvyšování výživného zpětně by mělo být rozhodováno v zásadě výjimečně, odůvodní-li to okolnosti případu. Je totiž třeba brát v úvahu princip právní jistoty povinného rodiče. Matka navíc s otcem nekonzultuje žádné aktivity nezletilého syna. Otec ani nesouhlasí se stanovením fiktivního příjmu ve výši min. 30 000 Kč měsíčně, tak jak učinil soud prvního stupně. Příjmy otce nejsou pravidelné, neboť podniká v řemeslné činnosti. Reálné čisté měsíční příjmy se pohybují blíže k hranici 20 000 Kč, nikoli 30 000 Kč. Otec si je však vědom zvyšujících se potřeb nezletilého syna, proto navrhl zvýšení výživného počínaje zářím 2017 vyšší o částku 2 000 Kč měsíčně. Otec odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 10. 2014, č. j. 55 Co 313/ 2014 – 827, který byl publikován ve sborníku komentované judikatury S (ročník 2015 – komentář proveden JUDr. Jaromírem Jirsou): „O zvýšení výživného pro nezletilé děti zpětně za dobu tří let od zahájení řízení stanoveného dříve, ať již dohodou rodičů či rozhodnutím soudu, by mělo být rozhodováno v zásadě výjimečně, odůvodní-li to okolnosti případu. Je totiž třeba brát v úvahu princip právní jistoty povinného rodiče.“ Městský soud kromě citované právní věty také dospěl k závěru, že nenadálé zvýšení výživného za dobu až tří let zpětně, může mít z tohoto pohledu na povinnou osobu zásadní negativní ekonomický, sociální a v neposlední řadě také psychologické dopad. Mělo by být tedy aplikováno spíše výjimečně, zejména v případech, kdy jednání o zvýšení výživného dohodou k úspěchu nevedou. Takové okolnosti v daném případě zjištěny nebyly. Otec nezavinil existenci případného nedoplatku na výživné. V roce 2015 činil čistý příjem otce 129 032 Kč. Dílčí základ daně v tomto roce činil 178 598 Kč před zdaněním a odvodem na sociální a zdravotní pojištění. Z uvedené částky musel otec uhradit daň ve výši 1 935 Kč, na sociálním pojištění 26 076 Kč a na zdravotním pojištění 21 550 Kč. V roce 2016 činil dílčí základ daně otce 6 226 Kč, tj. před zdaněním a odvodem na sociální a zdravotní pojištění. Daňové přiznání za rok 2017 otec dosud nepodal, neboť doposud není k podání ze strany externí účetní připraveno.
5. Odvolací soud před rozhodnutím o odvolání doplnil dokazování podle § 213 odst. 4 o. s. ř. rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 10. 2014, č. j. 55 Co 313/ 2014 – 827, ze kterého

otec cituje ve svém odvolání, který se mimo jiné zabývá tím, že matka požadavek na zvýšení výživného na otce nevznesla a rovnou podala návrh soudu. Rozsudek se zabývá i situací, kdy ještě výživné stanoveno vůbec nebylo, a kdy výživné stanoveno bylo a jedná se o zpětnost jeho zvýšení. U zvýšení výživného má rodič již z minula jasně svou povinnost stanovenou, s ní počítá a podle toho hospodaří, včetně případných dalších plnění poskytovaných dětem nad rámec stanoveného výživného. Dle citovaného rozsudku nenadále zvýšení výživného až tří let zpětně může mít z tohoto pohledu na něj zásadní negativní ekonomický, sociální a v neposlední řadě také psychologický dopad. Mělo by být tedy aplikováno spíše výjimečně, zejména v případech, kdy výživou povinná osoba nad rámec stanoveného výživného dětem nepřispívá, a jednání o zvýšení výživného dohodou k úspěchu nevedou. Dokazování bylo dále doplněno výkazem příjmů a výdajů otce za rok 2015 a 2016, kdy dílčí základ daně otce před zdaněním a zaplacením sociálního a zdravotního pojištění činil v roce 2015 178 598 Kč a v roce 2016 činil 6 226 Kč. Dokazování bylo dále doplněno listinou s podklady pro výkaz příjmů a výdajů za rok 2016, z kterého vyplývá množství materiálu, který otec nakoupil, který je po zpracování přefakturován zákazníkovi a jsou zde zřejmé i výdaje otce, které jsou součástí daňového přiznání.

6. Odvolací soud postupoval ve smyslu ust. § 1 zákona č. 292/ 2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních.
7. Odvolací soud postupoval ve smyslu ust. § 1 zákona č. 292/ 2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních. Podle ust. § 1 odst. 1 projednávají a rozhodují soudy právní věci stanovené v tomto zákoně. Podle odst. 3, nestanoví-li tento zákon jinak, použije se občanský soudní řád. Podle odst. 4, nevyplývá-li z povahy jednotlivých ustanovení něco jiného, použijí se ustanovení tohoto zákona vedle občanského soudního řádu.
8. Odvolací soud po zjištění, že odvolání je přípustné podle § 201 o. s. ř. v návaznosti na § 202 o. s. ř., bylo podáno osobou oprávněnou (§ 201 o. s. ř.), ve stanovené lhůtě (§ 204 o. s. ř.), obsahuje náležitosti uvedené v ust. § 205 odst. 1 o. s. ř., přezkoumal napadený rozsudek podle § 212a odst. 1 o. s. ř. a § 28 z. ř. s. Odvolací soud neshledal vady řízení uvedené v ust. § 212a odst. 5 o. s. ř., ke kterým přihlíží z úřední povinnosti.
9. Podle § 475 odst. 1 z. ř. s., změnil-li se poměry, může soud změnit rozhodnutí týkající se povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, nebo rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě.
10. Podle § 923 odst. 1 o. z., změnil-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti.
11. Podle § 913 odst. 1 o. z., pro určení rozsahu výživného, jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.
12. Podle § 915 odst. 1 o. z., životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.
13. Z výše uvedených ustanovení vyplývá, že základem pro rozhodnutí o návrhu na změnu výživného je porovnání poměrů, za nichž bylo vydáno poslední pravomocné rozhodnutí s poměry, v době návrhu na jeho změnu, tedy zjištění, zda od poslední úpravy výživného došlo k tak podstatné změně poměrů, která odůvodňuje změnu původního rozhodnutí.
14. Odvolací soud se ztotožňuje s názorem soudu prvního stupně, že došlo ke změně poměrů, jak na straně nezletilého, jehož potřeby rostou úměrně s jeho věkem, tak i na straně otce, jehož příjem

od poslední úpravy výživného vzrostl. Při poslední úpravě výživného vycházel okresní soud z otceva možného příjmu 13 000 Kč, kterého by mohl dosahovat jako pokrývač, pokud by nedal výpověď u posledního zaměstnavatele. Při odvolacím jednání matka předložila odvolacímu soudu dohodu rodičů, na základě které se otec zavázal přispívat na výživu nezletilého částkou 3 000 Kč, kterou odvolací soud schválil.

15. Okresní soud vyšel při stanovení výživného z příjmů otce 30 000 Kč měsíčně s tím, že takovému příjmu odpovídá výživné ve výši 7 000 Kč měsíčně. Odvolacímu soudu je z úřední činnosti známo, že příjmy pracovníků v profesi pokrývač – tesař se pohybují v Jihočeském kraji v rozmezí 15 000 – 30 000 Kč hrubého. Při úvaze, že otec dosahuje maximální hrubé mzdy ve svém oboru 30 000 Kč měsíčně, činí čistý měsíční příjem otce 23 221 Kč. Z této částky také vychází při stanovení výživného odvolací soud. Odvolací soud rovněž přihlíží, k tomu, že otec má pouze jednu vyživovací povinnost a na zvýšených výdajích nezletilého se podílí pouze menší měrou, např. tím, že nezletilý má zdarma garážování motocyklu, se kterým provozuje svůj koníček. Toto umožňuje Auto moto Klub v Kaplici nezletilému jako protislužbu za to, že otec pro klub provádí určité práce (např. postavil tribunu). Pokud odvolací soud vychází z čistého měsíčního příjmu otce cca 23 221 Kč, pak takovému příjmu odpovídá výživné ve výši 5 800 Kč měsíčně. Výživné stanovil odvolací soud od 1. 7. 2017, tedy od měsíce následujícího po měsíci, kdy nezletilý dovršil 8 let věku, a také v souvislosti s tím, že začal provozovat nákladný koníček. Matka u odvolacího soudu předložila kupní smlouvy a vybavení pro nezletilého, týkající se provozování jeho koníčku, avšak tyto smlouvy byly vystaveny v den konání odvolacího soudu, a tudíž nebyly ještě uhrazeny. Dále pak matka předložila fakturu na částku 4 345 Kč, kterou uhradila za oleje a další potřeby, které nezletilý potřebuje k provozování motokrosu. Je tedy nepochybné, že se jedná o nákladný koníček, s jehož provozováním však matka souhlasila.
16. Z ust. § 922 odst. 1 o. z., vyplývá, že výživné lze přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení; u výživného pro děti i za dobu nejdéle tři let zpětně od tohoto dne. Nicméně v tomto daném konkrétním případě má odvolací soud za to, že od 1. 9. 2015, jak matka požadovala, nebyly podmínky pro zvýšení výživného. Otec začal v profesi tesař – pokrývač pracovat v červenci 2015 a je zřejmé, že začátky podnikání jsou vždy náročné a spojeny spíše s počátečními náklady. Určitou dobu trvá, nežli se OSVČ „v podnikání rozjede“. Dále je zde další okolnost, proč ani odvolací soud nepřiznal zvýšení výživného od 1. 9. 2015, a to je ta, že nezletilý byl kromě výživného od otce zabezpečen rovněž rodinnými přídavky z Rakouska, v nemalé výši, a dalším důvodem je ta skutečnost, že matka na otce požadavek k placení zvýšeného výživného před podáním návrhu nevznesla. Před okresním soudem sama uváděla, že ke zvýšení potřeb nezletilého došlo až v souvislosti s počátkem provozování motokrosu nezletilým. Také odvolací soud odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze shora citovaný, ze kterého jasně vyplývá, že zvýšení výživného za dobu až tři let zpětně může mít z tohoto pohledu na rodiče povinného k placení výživného negativní ekonomický, sociální a v neposlední řadě také psychologický dopad. Ze všech těchto důvodů byl rozsudek soudu prvního stupně změněn podle § 220 o. s. ř. tak, že výživné bylo otci zvýšeno počínaje dnem 1. 7. 2017 na částku 5 800 Kč měsíčně. Takto stanovené výživné odpovídá zcela ust. § 913 odst. 1 o. z., tj. jak odůvodněným potřebám oprávněného nezletilého, tak možnostem, schopnostem a majetkovým poměrům povinného otce. Výdělkové a majetkové možnosti otce v roce 2015 nebyly na takové úrovni, které by zvýšení výživného odůvodňovaly. Již v té době hrazené výživné ve výši 3 000 Kč měsíčně bylo zcela postačující, odpovídající potřebám nezletilého [REDAKCE]. Jak je výše uvedeno, byl nezletilý zajištěn i rodinnými přídavky z Rakouska. Vzhledem k tomu, že výživné bylo zvýšeno od 1. 7. 2017 a otec dosud na zvýšeném výživném ničeho neuhradil, vznikl mu tak nedoplatek ve výši 25 200 Kč (9 měsíců x 2 800 Kč), který odvolací soud uložil otci splácet v pravidelných měsíčních plátkách spolu s běžným výživným ve výši 1 000 Kč pod ztrátou výhody splátek počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku k rukám matky.

17. O nákladech řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 2 o. s. ř. a § 23 z. ř. s., neboť nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by přiznání náhradě nákladů řízení odůvodňovaly a to i za situace, kdy oba rodiče se náhrady nákladů odvolacího řízení vzdali.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Tento rozsudek by mohl být i v návrhu soudně vykonán, pokud by nebyl včas řádně splněn, a tak návrh oprávněného.

České Budějovice 29. března 2018

JUDr. Jana Prokopová v. r.
předsedkyně senátu